

силу серед актів внутрішнього права і змінюється (змінюються) в особливому, ускладненому порівняно з іншими законами, порядку. Слід акцентувати увагу на тому, що матеріально-правове і формально-правове розуміння конституції характеризує її юридичну сутність. У той час як фактична конституція відображає реальний, наявний устрій суспільства і держави та становище в них особи.

Зазначимо, що положеннями конституції держави регламентуються суспільні відносини, загальні найважливіші принципи функціонування держави, які отримують своє вираження в певних характеристиках держави, зокрема, таких як: правова, демократична, соціальна, світська, тощо. Відмітимо, що предмет правового регулювання конституції визначає її зміст.

Звернемо увагу на те, що на сучасному етапі розвитку конституціоналізму в Україні стало особливо відчутно, що принциповим для успішного розвитку держави є не лише якісно демократичний зміст Конституції, а й практична дієвість Основного Закону держави. Зокрема, закріплених нею принципів, таких як: верховенство права, законність, пріоритет прав людини, поділ влади тощо. З огляду на це, виділимо основні проблеми дієвості чинної Конституції України, серед яких: прийняття змін до Конституції досить часто пов'язано з приходом до влади різних політичних сил, різне трактування конституційних норм на ту чи іншу користь, тощо.

Складним залишається питання щодо тлумачення та застосування положень Конституції суспільством, зокрема, політичною елітою, опираючись на принцип верховенства права з урахуванням національних інтересів.

Таким чином, враховуючи вищевикладене, можемо зробити висновок про те, що юридична конституція може відбивати фактичну, відповідати їй, а може їй суперечити. У першому випадку юридична конституція є реальною, а в другому – фіктивною. Слід мати на увазі, що елемент фіктивності більшою або меншою мірою є присутнім у будь-якій юридичній конституції, тому що вона являє собою ідеальну модель того або іншого суспільства і держави. За своїм змістом конституція є універсальним правовим інструментом, за допомогою якого народ і держава встановлюють та регулюють найважливіші суспільні відносини у всіх сферах суспільного та державного ладу.

Зокрема, беззаперечним є те, що модернізація Конституції України не може переслідувати інтереси та цілі окремих політичних і інших соціальних груп, бути «правилами гри» для одного чи декількох лідерів громадської думки. Адже Конституція України, як і конституції інших держав світу, встановлює основи конституційного ладу, визначає мету та завдання розвитку держави і громадянського суспільства, унормовує правила, форми і межі їх взаємодії, створює належні умови для розвитку України як європейської держави.

Одержано 17.04.2018

**НАУКОВИЙ ГУРТОК
КАФДЕРИ СОЦІАЛЬНИХ ТА ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН
ФАКУЛЬТЕТУ № 2**

УДК 177

Владислав Віталійович СТЕПАНЕНКО,

курсант групи Ф2-101 ХНУВС

Науковий керівник: доцент кафедри соціальних та економічних дисциплін

факультету № 2 ХНУВС кандидат філософських наук, доцент Грищенко Н. В.

СВОБОДА СЛОВА ЧИ СВОБОДА ЛИХОСЛІВ'Я В УКРАЇНІ?

Головним завоюванням демократії є свобода слова. Вона передбачає висловлення незалежних поглядів та переконань як в усній, так і в письмовій формі, є ознакою некорумпованого суспільства. Однак в сучасних реаліях українського суспільства свобода слова часто супроводжується мовленнєвою всюдозволеністю. Ви можете говорити все, що завгодно і як завгодно, ляяти кого завгодно, не скуплячись на «круті слівця». Саме через ненормативну лексику ми можемо спостерігати деградацію нашого населення. Наприклад, якщо раніше непристойні слова лунали із вуст злочинців, повій чи п'яниць, то зараз час змінився і змінилися люди, але не в кращу сторону. Деградація нації і народу починається зі знівечення мови. Іще Л. Українка казала: «Хто нікчемну душу має, така ж у нього і мова», а в тональність їй і М. Рильський: «Мова – втілення думки. Що багатша думка, то багатша мова». Брутальний стиль спілкування стає не лише нормою, а модою, причому для різних верств населення – від підлітків, а то й дітей дошкільного віку, – до сивочолих. Таке враження, що, користуючись свободою слова, носії цих брутальних слів не тільки зміцнюють позиції свободи лихослів'я, а й утверджують його. У різних сферах суспільства цей мовний сурогат має прихильників, захисників і популяризаторів серед впливових осіб, в тому числі – політиків, чиновників, державних службовців і, хоч як це не дивно, навіть серед діячів культури та письменників. Кулачні бої, які постійно виникають у Верховній Раді, далеко не тихі й не безсловесні баталії, а замішані, м'яко кажучи, на «крутих» висловах. У нас практично не існує суспільного осуду лихослів'я: цензурні обмеження знято, відповідні законодавчі акти не дотримуються, ЗМІ дають приклади, як «гламурно» лихословити, а сучасні українські письменники пустили матірщину на сторінки своїх творів (О. Забужко, Л. Дереш, інші). Основним стимулом для використання вульгарної лексики є все ж прагнення літератора виділитися, здобути прихильність недалеких, зате широких читачьких мас. «Прийшли биндюжники від Слова і потопили мову в матюках», – писала про це Ліна Костенко. Визнаючи за літературою, засобами масової інформації право на відтворення дійсності, не слід забувати про зворотний вплив: літературний твір покликаний формувати людину, вдосконалювати її, а не руйнувати. Ненормативна ж лексика завдає шкоди не лише тим, хто вживає подібні гострі слова, а й тим, хто все це чує, читає. Тут все дуже просто – про що будеш розмовляти і якою мовою, те ж саме і до тебе притягнеться. Якщо дивитися на цю проблему з релігійної

точки зору, то вважається, що чим частіше люди вживають лихих слів, тим сильніше вкорінюється в їхньому житті нечисть. Існує і наукове доведення негативного впливу лихослів'я на генетичний фонд людини. Таке незвичайне доведення зробив доктор біологічних наук П. П. Гаряєв. Повністю всі свої дослідження і відкриття він описав у книзі «Волновой генетический код». У процесі його експериментів було встановлено, що брутальні слова наносять непоправну шкоду оточуючим. Дія подібних слів на людину рівносильна радіаційному опроміненню в 10-40 тисяч рентгенівських променів – при такому опроміненні рвуться ланцюжки ДНК, розпадаються хромосоми. Таким чином, ненормативна лексика викликає незворотні процеси у людському організмі – мутації, точно такі, як від радіаційного опромінення. Лихослів'ям можна не тільки зруйнувати своє здоров'я, викликати хронічні захворювання, але і вбити людину. Людина, яка використовує ненормативну лексику, приносить шкоду не лише собі і оточуючим, але і своїм нащадкам. Наші гени, ніби «чують» всі наші слова, а також запам'ятовують і записують їх в генетичному коді.

Щоб нове покоління людей виросло справжнє гідним своїх пращурів, ми повинні повсякчас піклуватись про чистоту рідної мови і усі, хто має професійну дотичність до української мови, за своїми гуманними, морально-етичними, просвітницькими, взагалі громадянськими обов'язками, просто зобов'язані не лише шанувати, збагачувати нашу мову, а й оберігати її.

Одержано 17.04.2018

УДК 17.023.32

Кирило Олегович ЧУЙКОВ,
курсант групи Ф1-203 ХНУВС

*Науковий керівник: доцент кафедри соціальних та економічних дисциплін
факультету № 2 ХНУВС кандидат філософських наук Шаповал Л. А.*

ФІЛОСОФСЬКИЙ АНАЛІЗ ТРАНСФОРМАЦІЇ ІНСТИТУТУ СІМ'Ї

Сучасні соціологічні дані дозволяють стверджувати, що в Україні та деяких інших країнах світу відбувається процес руйнації сім'ї і разом з цим відбувається зміна в фундаменті людини, яку заклав в неї творець всього існуючого на землі. Сім'я – одна з давніх форм суспільного існування людей, яка набула всезагального характеру. Звичайно, це не означає, що кожна людина має потребу у подружньому житті. Людина одиниця, не тільки жінка, а й чоловік, сьогодні може завести собі дитину. Однак все це є відхиленнями, які відбиваються на характері, вдачі, інтелектуальному розвитку таких дітей та їх батьків також. В умовах сучасної культури піддається небезпечним змінам не тільки інститут сім'ї, йде руйнація самої ідеї, мети сім'ї. Через пропаганду іншого способу життя, в якому людина виступає такою собі самодостатньою, і в той же час, ізольованою та егоїстичною істотою, змінюється головна мета людського життя, життєва стратегія, змістом якої стає споживання і задоволення своїх бажань. Тож сім'я при змінах її суб'єктів, трансформується у зовнішній контракт на взаємовигідних умовах. В ряді країн на законодавчому рівні закріплюються права сексуальних меншин та одностатеві шлюби, що також трансформує зміст та призначення сім'ї.

В наш час все більше молоді не бажає брати шлюб, а віддають перевагу вільним відносинам. Ті ж, хто вирішують пов'язати свою долю з долею іншої людини через законний шлюб, досить швидко розлучаються. Більше третини шлюбів розпадається протягом першого року подружнього життя. Психолог Зарецький О. Є. називає наступні причини нетривалості сім'ї: відсутність релігійної основи шлюбу; звільнення жінки від опіки чоловіка, через набуття економічної незалежності, що призвело до перерозподілу ролей не тільки в сім'ї, а і в суспільстві; у сучасних умовах шлюб слабо охороняється державою.

Щодо першої причини, то при наявності свободи вибору супутника життя, має бути щось таке, що не дозволяло б людині перетворювати цю свободу у свавілля, красу статевих стосунків у бруд та розпусту. Звертаючись у листі до своєї нареченої Гегель писав: «... шлюб по суті – це релігійний союз. Любов для своєї повноти потребує чогось більш високого, ніж сприйняття її самої по собі, заради неї самої. Те, що складає повне задоволення або щастя, завершують тільки релігія і почуття обов'язку, оскільки тільки в них відступають на другий план індивідуальні риси плінної, тимчасової істоти, які можуть бути лише перешкодою дійсності, залишаючи її недосконалою та незавершеною» [2. с. 323].

Щодо другої причини, то з нею теж не можна не погодитися. Однак це не означає, що не треба було давати жінкам можливість мати матеріальну незалежність. Просто слід пам'ятати, що бути незалежною матеріально, ще не означає, бути незалежною взагалі, оскільки чоловік і жінка є умовою існування одне одного. Значною є і третя причина. Сім'я як елемент суспільства не може залишатися лише сферою особистою і приватною. «Оскільки кожна сім'я, – зазначав Аристотель, – складає частину держави, а всі зазначені люди є частками сім'ї, а оскільки чесноти окремих часток мають відповідати чеснотам цілого, то необхідно і виховання дітей і жінок поставити у відповідне відношення до державного ладу; і якщо це не байдуже для держави, що прагне гідного устрою, то необхідно мати також гідних дітей і гідних жінок» [1, с. 401–402].

Список бібліографічних посилань

1. Аристотель. Политика // Сочинения : в 4 т. / пер. с древнегреч. ; общ. ред. А. И. Доватура. М. : Мысль, 1983. Т. 4. 830 с.
2. Гегель Г. Письма. Гегель – невесте. Нюрнберг, 1811 г. // Работы разных лет : в 2 т. М. : Мысль, 1973. Т. 2. 630 с.

Одержано 17.04.2018

